

REFERAT Folkeoplysningsudvalget 2022-2025 d. 13-11-2024

Mødedato Onsdag d. 13. november 2024 kl. 19:00

Mødested

Mødedeltagere Ole Dreyer, Steen Grønnegaard, Kim Jacobsen, Birgitte Sonne Hansen, Marie Fiskbæk, Brita Hansen, Christian Thøgersen, Niels Jørgensen, Niclas Fick , Søren Schow , Niels Plum, Birgitte K. Ipsen

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Oplæg til nye retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen.....	4
Ny procedure for beregning af gebyrsatser på folkeoplysningsområdet.....	6

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Fraværende

Birgitte Sonne Hansen fraværende. Suppleant Henrik Olsen deltager.

Niclas Fick fraværende med afbud. Suppleant deltager ikke.

Niels Plum fraværende med afbud. Suppleant Jesper Larsen deltager.

Søren Schow er fraværende.

Christian Thøgersen er fraværende.

Bemærkninger til dagsorden

-

Punkt 2: Oplæg til nye retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen

24/19387

Politisk sagsgang

Folkeoplysningsudvalget indstiller

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget beslutter

Resumé

Den 7. marts 2024 godkendte Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget en procesplan for en revidering af kommunens folkeoplysningspolitik samt retningslinjerne for Start- og Udviklingspuljen. Kommunalbestyrelsen godkendte den 10. oktober den reviderede folkeoplysningspolitik og nu forelægges udkast til reviderede retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen til politisk godkendelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- udkast til retningslinjer for start- og udviklingspuljen godkendes

Beslutning Folkeoplysningsudvalget den 13-11-2024

Folkeoplysningsudvalget indstiller ”Opdateret udkast til retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen af den 13.11.24”.

Sagsfremstilling

I foråret 2024 blev der igangsat et arbejde med at revidere folkeoplysningspolitikken i Bornholms Regionskommune samt udarbejde nye retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen. Folkeoplysningspolitikken blev revideret og godkendt i kommunalbestyrelsen den 10. oktober 2024.

På baggrund af den nyligt godkendte folkeoplysningspolitik, har administrationen nu udarbejdet et oplæg til nye retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen. Start- og Udviklingspuljen er en lovbestemt pulje, som skal sikre støtte til udviklingsarbejde, inden for folkeoplysningslovens område. Puljen er i 2024 på 81.000 kr.

Udkast til reviderede retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen indstilles nu til politisk godkendelse. Retningslinjerne er bilagt, men skitseres i det følgende.

Udkast til nye retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen

De nye retningslinjer tager afsæt i kommunens folkeoplysningspolitik. Retningslinjerne beskriver at puljen har til formål dels at sikre støtte til udviklingsarbejde med et folkeoplysende sigte og dels at opfylde de overordnede målsætninger i Bornholms Regionskommunes folkeoplysningspolitik.

Puljen kan søges af godkendte folkeoplysende foreninger og selvorganiserede grupper, som retter sig mod at blive folkeoplysende.

Retningslinjerne lægger op til, at potentielle ansøgere skal opfylde mindst en af målsætningerne i folkeoplysningspolitikken for at komme i betragtning.

Målsætningerne i folkeoplysningspolitikken er:

- Styrkelse af lokalsamfundene
- Styrkelse af den fysiske og psykiske sundhed og trivsel blandt borgerne
- Understøtte nyskabende aktiviteter
- Motivere til udvikling, deltagelse og involvering i lokalsamfund og demokrati
- Bidrage til dannelsen af alle generationer

Der stilles desuden krav om en medfinansiering på minimum 10% af de samlede udgifter til det ansøgte.

Ansøgningerne behandles i Folkeoplysningsudvalget tre gange årligt.

Endelig lægger retningslinjerne op til, at behandlingen af ansøgninger kan udsættes, i tilfælde af, at der kræves uddybende informationer.

På baggrund af retningslinjerne, vil administrationen udarbejde en ansøgningsvejledning. Vejledningen vil beskrive de mere konkrete krav til ansøgningens udformning og vilkår for tilskud.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling

Administrationen har bilagt ”Opdateret udkast til retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen af den 13.11.24” med Folkeoplysningsudvalgets rettelselser til dette referat.

Bilag

Udkast til reviderede retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen

Opdateret udkast til retningslinjer for Start- og Udviklingspuljen af den 13.11.24

Punkt 3: Ny procedure for beregning af gebyrsatser på folkeoplysningsområdet

24/7149

Politisk sagsgang

Folkeoplysningsudvalget indstiller.

Fritids-, Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller.

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Før sommerferien blev kommunalbestyrelsen orienteret om, at gebyrordningen for folkeoplysende foreninger ikke blev administreret korrekt. Ordningen blev sat på pause og administrationen tog initiativ til at ændre gebyrordningen, så den igen blev administreret efter reglerne. Administrationen forelægger nu et oplæg til en ændret procedure for gebyrordningen til politisk godkendelse sammen med gebyrsatserne for 2025.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- a) oplægget til ny procedure for beregning af gebyrsatser på folkeoplysningsområdet godkendes.
- b) gebyrsatserne for 2025 jf. tabel 2 godkendes.

Beslutning Folkeoplysningsudvalget den 13-11-2024

Folkeoplysningsudvalget anbefaler punkt a og punkt b.

Sagsfremstilling

Den 27. juni 2024 blev kommunalbestyrelsen orienteret om, at kommunens gebyrordning på folkeoplysningsområdet blev administreret forkert. Gebyrordningen har hjemmel i Folkeoplysningsloven og giver en kommune mulighed for at stille kommunens folkeoplysende foreninger mere lige, hvad angår foreningernes udgifter til lokaler.

I foråret konstaterede administrationen imidlertid, at gældende praksis ikke stemte overens med folkeoplysningslovens bestemmelser. Derfor blev ordningen sat på pause, mens administrationen igangsatte et arbejde, der skulle føre til en revideret gebyrordning, som overholdte gældende regler.

Dette arbejde er nu afsluttet og har resulteret i et oplæg til en ny procedure for, hvordan gebyrsatserne for brug af anviste lokaler skal beregnes fremadrettet. Oplægget forelægges til politisk godkendelse. På grundlag af den nye procedure har administrationen udarbejdet gebyrsatser for 2025, som også forelægges til politisk godkendelse.

Gebyrordningen skal minimere ulighed mellem folkeoplysende foreninger

Ifølge Folkeoplysningsloven er kommunen forpligtet til at stille offentlige lokaler til rådighed for folkeoplysende foreninger eller give foreningerne lokaletilskud til egne eller lejede lokaler. Som tidligere nævnt er der dog en økonomisk ulighed mellem de folkeoplysende foreninger, som får anvist lokaler og de foreninger, der ejer/lejer lokaler til deres aktiviteter.

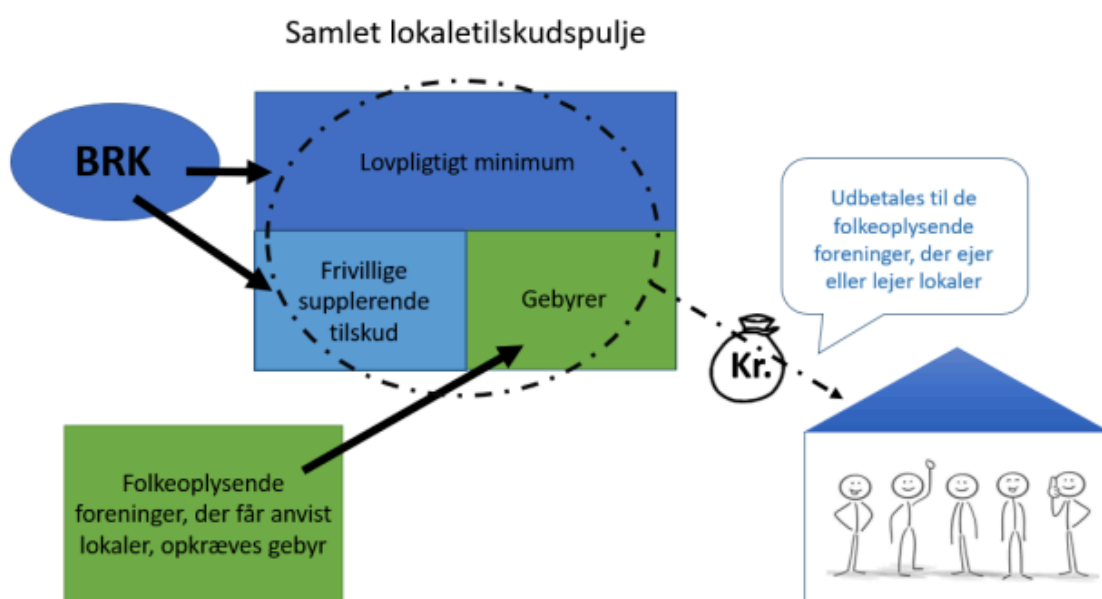
Det hænger sammen med, at de foreninger som får anvist lokaler, ikke har faste lokaleudgifter. Det har de foreninger, som

enten ejer eller lejer lokaler til gengæld. Disse foreninger kan søge om tilskud fra kommunens lokaletilskudspulje til at få dækket en andel af deres udgifter til lokaler.

Med hjemmel i Folkeoplysningslovens § 22 stk. 4, har kommunen indført gebyrordningen for at minimere den økonomiske ulighed.

I praksis går gebyrordningen ud på, at kommunen opkræver de foreninger, der får anvist lokaler, et fast gebyr pr. aktivitetstime. Gebyret er en indtægt, som indgår i kommunens samlede lokaletilskudspulje. Gebyrordningen øger derfor det samlede tilskud, der årligt fordeles til de foreninger, der ejer eller lejer lokaler.

Som det fremgår af figur 1 nedenfor, består den samlede lokaletilskudspulje af tre dele. Kommunen bidrager med det lovpligtige minimum (blå kasse) samt de frivillige supplerende tilskud (lyseblå kasse). De folkeoplysende foreninger, der får anvist lokaler, opkræves gebyrer som indgår i den samlede lokaletilskudspulje (grøn kasse). Den samlede lokaletilskudspulje fordeles og udbetales til de folkeoplysende foreninger, som ejer eller lejer lokaler (sort stipleet pil). Gebyrerne, den grønne kasse, må ikke være større end de frivillige supplerende lokaletilskud, den lyseblå kasse.

Der opkræves gebyr for folkeoplysende foreningers brug af følgende lokaler: Rønne svømmehal, Gudhjem svømmehal, Hasle hallen, Rønne idrætshal og træningshal, Klemensker hallen, Nexø hallen, Svanekehallen, DGI-hallen, Poulsker hallen, Østermarie hallen, Nyvest Centeret, Åkirkeby Hallerne, Bornholms Idræts- og Kulturcenter, Søndermarkshallen, gymnastiksalen på Søndermark samt svømmesalen på Søndermarksskolen.

Der opkræves forskellige gebyrer alt efter, hvilket type lokale, foreningerne benytter.

De opkrævede gebyr må ikke overskride gebyrindtægtsloftet

Kommunen må opkræve gebyrer, hvis kommunen yder frivillige supplerende tilskud. De frivillige supplerende tilskud er det beløb, som kommunen udbetaler i lokaletilskud - udover det, kommunen er forpligtet til via folkeoplysningsloven. **Det lovpligtige minimum** afhænger af foreningernes budgetter og kan derfor ændre sig fra år til år.

Gebyret må ikke overstige beløbet, som kommunen yder i frivillige supplerende tilskud. Det betyder f.eks., at hvis kommunen i 2024 udbetaler 500.000 kr. i frivillige supplerende tilskud, må der maksimalt opkræves gebyrer for i alt 500.000 kr. i samme år.

Denne beløbsgrænse kaldes **gebyrindtægtsloftet**. Gebyrindtægtsloftet afhænger af årets lovpligtige minimum og kan derfor også variere fra år til år. Variationen medfører, at der er behov for årligt at vurdere om der er risiko for, at gebyrindtægterne overskrider gebyrindtægtsloftet. Gebyrindtægten må heller ikke overstige de driftsomkostninger, som

kommunen har ved drift af de anviste lokaler.

Gebyrindtægten afhænger af, hvor mange aktivitetstimer, der afvikles i de omfattede lokaler, og hvor højt et gebyr kommunen opkræver pr. aktivitetstime (**gebyrsatserne**). Det betyder, at gebyrindtægten kan reguleres ved at ændre på gebyrsatserne. Sænkes gebyrsatserne, nedreguleres gebyrindtægten og omvendt øges gebyrsatserne, stiger gebyrindtægten.

I dag bliver gebyrsatsen fastsat i forbindelse med godkendelsen af kommunens budget og fremskrives årligt efter gældende fremskrivningsprocent. For at sikre, at gebyrindtægtsloftet ikke overskrides, lægger administrationen nu op til en ny måde at beregne og fastsætte gebyrsatserne på.

Oplæg til ny procedure for beregning af gebyrsatser

Administrationen foreslår, at gebyrsatserne fremadrettet vurderes ud fra gebyrindtægtsloftet for det kommende år, sammenholdt med aktivitetstimerne i det senest afsluttede år. For at vurdere om gebyrsatserne skal reguleres, tages der udgangspunkt i en **forventet gebyrindtægt**. Den forventede gebyrindtægt beregnes ved at gange sidste års afviklede aktivitetstimer med de på tidspunktet for beregning, gældende gebyrsatser.

- Hvis den forventede gebyrindtægt overstiger gebyrindtægtsloftet, skal gebyrsatserne nedreguleres.
- Hvis den forventede gebyrindtægt stemmer overens med gebyrindtægtsloftet reguleres gebyrsatserne ikke.
- Hvis den forventede gebyrindtægt ligger langt under gebyrindtægtsloftet, opreguleres gebyrsatserne.

Denne procedure muliggør en kvalificeret regulering af gebyrsatserne og vil sikre de årlige udsving mellem de forventede gebyrindtægter og de faktiske gebyrindtægter indarbejdes. Det betyder, der over en årrække i gennemsnit ikke opkræves mere end det tilladte.

Proceduren omfatter også en årlig vurdering af, at de enkelte gebyrsatser ikke overskrider kommunens driftsudgifter til lokalerne, som er omfattet af gebyrordningen.

Hvordan udregnes gebyrsatserne efter den nye procedure

Beregningen af den forventede gebyrindtægt i 2025 bruges nu som eksempel på, hvordan den nye procedure udfoldes i praksis.

Af tabel 1 fremgår den forventede gebyrindtægt i 2025 fordelt på de forskellige lokaler, som er omfattet af gebyrordningen. Beløbene er beregnet på baggrund af de afviklede aktivitetstimer i 2023 (senest regnskabsår) og de fremskrevne gebyrsatser for 2025. På baggrund af denne beregning forventes en samlet gebyrindtægt på 1,2 mio. kr.

Gebyrindtægtsloftet for 2025 er beregnet til 835.326 kr. Beregningen er baseret på, at det lovmæssige minimum til lokaletilskud er 1.735.286 kr., og at det kommunalt afsatte budget er 2.570.612 kr. Differencen, som udgør 835.326 kr., er det beløb, som kommunen yder i frivillige supplerende tilskud og er dermed lig med gebyrindtægtsloftet.

Det betyder, at de forventede gebyrindtægter for 2025 vil overstige gebyrindtægtsloftet, hvis gebyrsatserne ikke nedreguleres.

Tabel 1. Oversigt over den forventede gebyrindtægt for 2025 efter nuværende procedure

	Aktivitetstimer 2023	Gebyrsats 2025 i kr.	Forventet gebyrindtægt i 2025 i kr.
Svømmehaller	1.620	191,28	309.874
Hal over 800 m2	15.530	45,47	706.149
Hal under 800 m2	5.122,35	34,17	175.031
Gymnastiksal			
180		22,90	4.122
Søndermarkskolen			

Svømmesal	210,50	45,47	9.571
Søndermarksskolen			
Forventet gebyrindtægt			1.204.747
Gebyrindtægtsloft			835.326

For at den forventede gebyrindtægt kommer ned under loftet, nedreguleres gebyrsatserne for 2025 med 31,7%. Nedreguleringen medfører en reduceret forventet gebyrindtægt, der ligger 1,5 % under gebyrindtægtsloftet.

Hvis de faktiske gebyrindtægter i et regnskabsår, imidlertid overskrider indtægtsloftet markant (mere end 1-2 %), vil reguleringen være tilsvarende større året efter.

Gebysats for 2025

På baggrund af ovenstående procedure har administrationen beregnet gebyrsatserne for 2025. Beregningen omfatter en forventet gebyrindtægt på 822.908 kr. hvilket ligger 12.418 kr. eller 1,5% under gebyrindtægtsloftet på 835.326 kr.

Gebyrsatserne for 2025 i tabel 2 indstilles til politisk godkendelse

Tabel 2. Oversigt over gebyrsatser og forventede gebyrindtægter for 2025

	Aktivitetstimer 2023	Gebysats 2025 i kr.	Forventet gebyrindtægt i 2025 i kr.
Svømmehaller	1.620	130,64	211.637
Hal over 800 m2	15.530	31,06	482.362
Hal under 800 m2	5.122,35	23,34	117.556
Gymnastiksal Søndermarksskolen	180	15,64	2.815
Svømmesal Søndermarksskolen	210,50	31,06	6.538
Forventet gebyrindtægt			822.908
Gebyrindtægtsloft			835.326
Buffer (1,5%)			12.418

Konsekvenser ved godkendelse af ny procedure for beregning af gebyrsatser

Administrationens oplæg til en ny procedure for beregning af gebyrsatser forudsætter, at den gældende kompetencefordelingsplan for folkeoplysningsområdet, bliver ændret.

Ifølge den gældende kompetenceplan er det kommunalbestyrelsen, der har kompetencen til at beslutte gebyrsatserne for området. For at opnå en mere agil sagsgang lægger administrationen op til, at beslutningskompetencen vedr. Folkeoplysningslovens §22, stk. 5. delegeres til administrationen.

§22 stk. 5: Kommunalbestyrelsen fastsætter gebyrets størrelse, jf. stk. 4. Det samlede opkrævede beløb fra hvert område, jf. stk. 4, må ikke overstige den samlede udgift til de frivillige supplerende lokaletilskud på hvert område i kommunen, og

det må ikke overstige udgiften ved kommunalbestyrelsens drift af de anviste lokaler.

Det betyder, at hvis kommunalbestyrelsen godkender den nye procedure, godkender kommunalbestyrelsen også ændringen af kompetencefordelingsplanen, som beskrevet ovenover. En revideret kompetencefordelingsplan er bilagt.

Den nye procedure medfører også, at gebyrsatserne fremover ikke vil fremgå af takstbilaget, som bilægges budgetmaterialet til henholdsvis 1. og 2. behandlingen af det kommende års budget.

Aftenskoler trækkes ud af gebyrordningen

Folkeoplysningsloven foreskriver, at der må opkræves gebyrer for et område, hhv. de frivillige folkeoplysende foreninger og den folkeoplysende voksenundervisning (aftenskoler), hvis der inden for det pågældende område, udbetales frivillige supplerende tilskud. Det gør der for nuværende ikke til aftenskolerne.

Kommunalbestyrelsen orienteres derfor om, at aftenskolerne fremover ikke opkræves gebyrer. Det kan oplyses, at kommunen samlet set opkrævede aftenskolerne ca. 9.000 kr. i 2023. Hvis kommunen på et senere tidspunkt beslutter at udbetale frivillige supplerende tilskud til aftenskolerne, anbefaler administrationen, at gebyropkrævning for området genindføres, jf. ligebehandlingsprincippet.

Økonomiske konsekvenser

Administrationen gør opmærksom på, at sagen ikke har økonomiske konsekvenser for kommunen. De opkrævede gebyrindtægter udbetales via lokaletilskudspuljen og indgår derved ikke i kommunens faktiske indtægter. Det påvirker således ikke kommunens økonomi, at gebyrindtægten sænkes.

At gebyrindtægten sænkes betyder dog, at lokaletilskudspuljen mindskes. Derved modtager de folkeoplysende foreninger, som søger lokaletilskud ved kommunen, mindre i tilskud samlet set.

Bilag

Tilpasset kompetencefordelingsplan på folkeoplysningsområdet

Orientering om ændring af gebyrordning på folkeoplysningsområdet